

Právo mezinárodního obchodu – 6. seminář

JUDr. Klára Svobodová

Příklad 1

Společnost Vandkunsten se sídlem v Roskilde (Dánsko) je výrobcem nábytku. Společnost Skandinávský nábytek, s.r.o. se sídlem v Brně dodává nábytek od různých výrobců do několika prodejen v České republice a na Slovensku. Dne 15.1.2008 strany uzavřely smlouvu o dodání celkem 100 ks nábytku (jednalo se o vybavení ložnic - postele, noční stolky, komody). Vzor, typ dřeva a barva nábytku byly stanoveny na základě katalogu prodávajícího. Celková cena byla sjednána ve výši 39 462 EUR. Zboží mělo být dodáno 15.3.2008.

Příklad 1

Smlouva obsahovala mimo jiné tyto doložky:

- CPT Brno INCOTERMS 2000, 15.3.2008
- Maximální výše náhrady škody – 20 000 EUR
- Tato smlouva a veškeré otázky s ní související se řídí dánským právem.

Příklad 1

Přepravu zboží zajišťovala dánská společnost Eurotransport. V důsledku neohlášené stávky zaměstnanců společnosti, která provozuje pravidelnou lodní linku (trajekt) na trase Gedser (Dánsko) – Warnemünde (Německo), došlo ke zpoždění dodávky nábytku o tři dny. Prodávající kupujícího o zpoždění předem neinformoval. Kupující ihned zboží prodal svým odběratelům. V průběhu dubna dostal kupující od svých odběratelů několik reklamací ohledně nábytku, který byl součástí dodávky od dánského výrobce. Ze stížností vyplývalo, že postele a komody jsou vyrobeny z dubového dřeva a ne z bukového, jak bylo dohodnuto. Na základě těchto reklamací kupující dne 15.4.2008 poslal dánskému výrobcí toto oznámení: „Zboží (postele, komody), které jsme od vás obdrželi dne 18.3.2008, neodpovídá smlouvě.“ Kupující nezaplatil kupní cenu.

Otázka 1

Posudte právní režim smlouvy.

Odpověď na otázku 1

- Provedte aplikační test VÚ
- VÚ se bude na tento vztah aplikovat

Otázka 2

V případě, že prodávající podá žalobu na zaplacení kupní ceny u českého soud, bude český soudu pravomocný? A podle jakého předpisu soud posoudí svoji pravomoc? Změnila by se situace, kdyby chtěl u českého soudu podat žalobu kupující?

Odpověď na otázku 2

- Prodávající – domicil v Dánsku, kupující – domicil v ČR
- Žaloba prodávajícího -> nařízení Brusel I – článek 2 (kupující má domicil v ČR)
- Žaloba kupujícího -> Dohoda mezi ES a Dánskem (2007) – použití nařízení Brusel I

Otázka 3

Posudte, zda kupující může uplatnit nároky z vad zboží.

Odpověď na otázku 3

- Podmínka uplatnění nároku – řádný a včasný reklamační proces (články 38, 39 VÚ)
- Reklamace nebyla provedena řádně – oznámení: *„Zboží (postele, komody), které jsme od vás obdrželi dne 18.3.2008, neodpovídá smlouvě.“* – nestačí
- Možnost uplatnit článek 40?

Otázka 4

Za předpokladu, že kupující reklamoval řádně a včas, mohl by žádat dodání náhradního zboží, i když zboží již prodal svým odběratelům?

Odpověď na otázku 4

- Článek 82/1 – nutnost vrátit původně dodané zboží
- Výjimky – článek 82/2

Otázka 5

Jak byste posoudili situaci, kdy zboží bylo poškozeno v průběhu přepravy v důsledku špatného uložení?

Odpověď na otázku 5

- Doložka CPT – přechod nebezpečí v místě nakládky (Dánsko, Roskilde)
- V průběhu přepravy nese nebezpečí kupující => prodávající neodpovídá za vady vzniklé v průběhu přepravy (x byly způsobeny porušením jeho povinnosti)

Otázka 6

Mohl by kupující žádat náhradu škody po prodávajícím, jestliže vzhledem k pozdnímu dodání zboží nebyl schopen dostát závazkům vůči svým odběratelům a byl nucen uhradit některé smluvní pokuty?

Odpověď na otázku 6

- Neohlášená stávka – okolnost vyšší moci –
článek 79/1 VÚ x
- Prodávající dodal zboží okamžikem
předání prvnímu přepravci (doložka CPT)

Příklad 2

E-Ge GmbH se sídlem ve Vídni je společnost, která se zabývá distribucí elektroniky různých výrobců v západní Evropě. Jako dodavatel uzavřela E-Ge se společností **Olaf se sídlem v Oslu** smlouvu o opakovaných dodávkách elektronických přístrojů, které Olaf hodlala dále distribuovat na území Norska. Smlouva rovněž stanovila podmínky další distribuce (podmínky záruky, zajištění servisu aj.).

Zboží bylo vyráběno společností **O'Connell & Partners Inc. se sídlem v Dublinu**, jejímž distributorem je rovněž E-Ge. Odběr zboží uskutečňovala Olaf za podmínky EXW Incoterms v Dublinu. Převzetí zboží na základě mandátní smlouvy s Olaf prováděla **skotská** zasilatelská společnost **McDouglas, Ltd.**, která zajišťovala také přepravu zboží do Skandinávie. Zboží bylo podle smlouvy mezi E-Ge a Olaf odebíráno ve tříměsíčních pravidelných intervalech a bylo placeno vždy předem, kupující se prokazoval ve skladu potvrzením o zaplacení.

Příklad 2

Smlouvy na prodej konkrétního zboží byly uzavírány na formuláři kupujícího, na jehož zadní straně byly otištěny obchodní podmínky. Žádná z částí smlouvy před podpisem neobsahovala včleňovací doložku. Obchodní podmínky obsahovaly mimo jiné ujednání: *„Spory budou rozhodovány třemi rozhodci. Každá ze stran bude jmenovat po jednom rozhodci, ti zvolí předsedu senátu. Rozhodci budou vybráni z listiny rozhodců vedené u Rozhodčího soudu při Obchodní komoře Norska v Oslu“*.

Příklad 2

Závazkový vztah mezi E-Ge a Olaf bez větších zádrhelů fungoval cca tři roky. Lze si všimnout však těchto momentů:

- U jedné z dodávek došlo během přepravy k poškození zboží. Po vyložení v přístavu bylo zboží ihned uloženo do skladu společnosti Olaf. Zaměstnanci provedli kontrolu zboží až po třech týdnech, neboť v mezidobí byly Velikonoce a řada zaměstnanců měla dovolenou. Po provedení kontroly společnost Olaf uplatnila reklamaci u přepravní společnosti, ta ale namítala, že k poškození došlo vlivem špatného zabalení a umístění v kontejneru, v němž byly krabice se zbožím umístěny, proto žádnou náhradu neposkytla.

Příklad 2

Po uvedených třech letech se kupující dozvěděl, že na výrobce v Irsku byl podán návrh na zahájení insolvenčního řízení. V tu dobu měl zaplatit kupní cenu a odebrat další dodávku. Kupní cenu nezaplatil, zboží bez oznámení neodebral. Poté, co kontaktoval E-Ge, oznámil, že spolupráci s ohledem na insolvenční řízení irského výrobce ukončuje.

Otázka 1

Provedte kvalifikaci všech závazků v zadání a stanovte jejich právní režim.

Otázka 1

- ▣ E-Ge (Rakousko) – OLAF (Norsko)
 - > koupě, prodej (dílčí kupní smlouvy) – aplikační test VÚ
 - Strany s místem podnikání v různých smluvních státech – článek 1 odst. 1 pís. a)
 - Výhrada Norska – článek 92, článek 94 (Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko)
 - > distributorská smlouva – kolizní režim

Otázka 1

□ O'Connel – E-Ge

- > distributorská smlouva – kolizní režim
- > dílčí kupní smlouvy – aplikace VÚ?

□ Olaf – McDouglas

- > není kupní smlouva
- > mandátní smlouva, smlouva o přepravě
- > kolizní režim

Otázka 2

Vyjádřete se k závaznosti obchodních podmínek, též s ohledem na dlouhodobost spolupráce.

Otázka 2

- Ve smlouvě chyběla včleňovací doložka
- Strany postupovaly v souladu s podmínkami 3 roky => vznikla bezpochyby praxe mezi stranami (článek 9/1 VÚ)
- Součástí praxe se nemohla stát rozhodčí doložka

Otázka 3

Kde se mohou strany soudit? Je správné, že prodávající chce žalovat u Rozhodčího soudu při Obchodní komoře Norska v Oslu?

Otázka 3

- Rozhodčí doložka byla obsažena v obchodních podmínkách, které nebyly řádně včleněny do smlouvy
- Nutno žalovat u obecného soudu
 - Žalovaný je kupující se sídlem v Norsku
 - Pravomoc rakouského soudu
 - > nelze použít nařízení Brusel I
 - > aplikace Luganské úmluvy (Rakousko i Norsko jsou smluvními státy)

Otázka 3

- Právomoc norského soudu
- > aplikace Luganské úmluvy (článek 2) –
právní moc norského soudu
- Právomoc irského soudu
- > aplikace Luganské úmluvy (článek 5
odst. 1 – místo plnění je v Dublinu)

Otázka 4

Uvedte možné verze posouzení
odpovědnosti E-Ge v situaci popsané sub
a). Jaké nároky by mohla společnost Olaf
uplatnit?

Otázka 4

- Prodávající má povinnost zabalit nebo opatřit zboží:
 - Podle smlouvy (článek 35/1)
 - Obvyklým způsobem (článek 35/2)
 - Přiměřeně k zachování a ochraně zboží

- > prodávající porušil svoji povinnost

Otázka 4

- Okamžik přechodu nebezpečí – převzetím zboží společností McDouglas v Dublinu (doložka EXW)
- K poškození zboží došlo až po okamžiku přechodu nebezpečí (vznik vady)
- Prodávající odpovídá za vady vzniklé po přechodu nebezpečí, jen pokud je vada způsobena porušením jeho povinnosti (článek 36/2) -> tedy ano => prodávající odpovídá za vady

Otázka 4

- Pro uplatnění nároků nutné dodržet reklamační proces (článek 38 a 39)
- Pokud byl dodržen reklamační proces => nároky:
 - 1) Při podstatném porušení smlouvy
 - Odstoupení od smlouvy – článek 49
 - Výměna zboží (článek 46/2)
 - Oprava zboží (článek 46/3)
 - Sleva z kupní ceny (článek 50)

Otázka 4

- 2) Při nepodstatném porušení smlouvy
- Sleva z kupní ceny
 - Oprava zboží

V obou případech možno požadovat náhradu škody.

Otázka 4

- při nedodržení reklamačního procesu
 - otázka uplatnění článku 40 nebo 44

Otázka 5

Jak hodnotíte postup společnosti Olaf v situaci sub b)? Bylo možné, aby přestala plnit a posléze ukončila spolupráci?

Otázka 5

- ▣ Otázka použití článku 71 – pozastavení plnění z titulu ohrožení plnění
 - Budoucí nesplnění povinností druhou stranou je zřejmé
 - Ohrožení se stalo zřejmé až po uzavření smlouvy
 - Nesplnění povinnosti zasáhne podstatnou část povinností strany
 - Důvody jsou taxativně vymezeny
 - Oznamovací povinnost, povinnost poskytnout možnost zajištění

Otázka 5

- ▣ Článek 72 – odstoupení od smlouvy z titulu ohrožení plnění
- Budoucí podstatné porušení smlouvy
- Porušení je zřejmé před dobou plnění

Příklad 3

Společnost **Lapacho se sídlem v Portugalsku** dováží pro své evropské odběratele z Paraguaye exotické dřevo. Pro tyto účely si zřídila v **Asunciónu** (hlavní město Paraguaye) **pobočku a sklad. Rakouská společnost Möbel GmbH** pro jednu ze svých zakázek potřebovala 50m³ dřeva lapacho rosado. Jako svého dodavatele si zvolila společnost Lapacho. Aby dosáhla nižší kupní ceny, domluvila se s **českou společností Luxus, s.r.o.**, se kterou často spolupracovala a o níž věděla, že má zájem o 70m³ dřeva lapacho rosado, že svoje objednávky budou společností Lapacho prezentovat společně a uzavřou se společností Lapacho smlouvy současně, čímž se následně mezi sebou podělí i o náklady na přepravu dřeva do Evropy.

Příklad 3

Na jednání, která probíhala v Rakousku, společnost Lapacho uzavřela dvě smlouvy, jednu s Möbel GmbH, druhou s Luxus, s.r.o. Smlouva s českou společností byla uzavřena dne 20.9.2006. Česká společnost předala společnosti Lapacho svůj návrh včetně obchodních podmínek, které obsahovaly dodatek, že tato společnost obchoduje pouze na základě svých obchodních podmínek; neobsahovaly žádnou procesní doložku. Společnost Lapacho vyjádřila svůj souhlas s tím, že se použijí její obchodní podmínky. Ty ovšem obsahovaly rozhodčí doložku ve prospěch stálého rozhodčího soudu v Lisabonu. Tuto skutečnost však jak portugalská, tak česká společnost přešly bez povšimnutí.

Příklad 3

Dřevo lapacho rosado bylo z Paraguaye přepravováno nezávislým přepravcem, kterého zajistil prodávající. Naloděno bylo sice správné množství dřeva, vinou zaměstnanců společnosti Lapacho nebylo zřejmé, která část dřeva patří Möbel GmbH a která Luxus, s.r.o. V průběhu přepravy se loď přepravující dřevo dostala do silné bouře, část nákladu byla zaplavena a slanou vodou znehodnocena. Náklad byl dopraven do České republiky (15.11.2006), kde při kontrole zboží (16.11.2006) bylo zjištěno jeho poškození. Den po zjištění poškození byla o této skutečnosti emailem informována paraguayská pobočka portugalského dodavatele. Ta obratem (ještě týž den) emailem sdělila, že během čtyř dnů (tj. do 21.11.2005) je schopná (z další dodávky směřující do Evropy) nahradit poškozenou část dřeva. Česká společnost zareagovala až 20.11.2005, s tím, že tuto náhradu nehodlá přijmout a že od smlouvy odstupuje.

Příklad 3

**Veškeré otázky posuzuj pouze pro
vztah společnosti Lapacho a Luxus,
s.r.o.**

Otázka 1

Bez návaznosti na další vývoj případu posuďte, zda v Rakousku došlo k uzavření smlouvy mezi Lapacho a Luxus, s.r.o.

Otázka 1

- ❑ Návrh společnosti Luxus, s.r.o. včetně obchodních podmínek (žádná procesní doložka)
- ❑ Odpověď společnosti Lapacho také včetně obchodních podmínek (rozhodčí doložka)
- ❑ Odpověď na nabídku není přijetím – obsahuje podstatné změny (článek 19/1,3)
- ❑ Bez návaznosti na další jednání stran smlouva nebyla platně uzavřena

Otázka 2

Jak byste v takovém případě posoudili právní režim smlouvy, případně řešili mezery VÚ?

Otázka 2

□ Aplikační test

- Jedná se o kupní smlouvu (články 30, 53, 2, 3)
- Strany mají místa podnikání v různých státech (ČR, Paraguay)
- Strany mají místa podnikání v různých smluvních státech (článek 1/1 pís a)
- Není splněn požadavek podle článku 100 VÚ – pro Paraguay vstoupila VÚ v platnost až 1.2.2007

Otázka 3

Všechny následující otázky posuzujte tak, jako kdyby se na daný případ VÚ vztahovala.

Otázka 3

Mohla společnost Luxus, s.r.o. odstoupit od smlouvy?

Otázka 3

- ❑ Musel by od smlouvy odstoupit hned (pokud šlo o podstatné porušení smlouvy)
- ❑ Článek 48
- ✓ Právo prodávajícího na druhé plnění
- ✓ Žádost kupujícímu, aby oznámil, zda přijme druhé plnění (16.11.)– kupující musí zareagovat v přiměřené lhůtě (20.11.?) x prodávající může poskytnout plnění ve lhůtě, kterou uvedl v žádosti (do 21.11.)
- ✓ Kupující během lhůty nemůže uplatnit neslučitelný nárok

Otázka 4

Bylo by možné, aby společnost Lapacho zareagovala na oznámení Luxus, s.r.o. o poškození dřeva tím způsobem, že poškození nastalo až v průběhu přepravy a z tohoto titulu jí to již nezajímá?

Otázka 4

- ❑ Okamžik přechodu nebezpečí – předání přepravci (článek 67/1)
- ❑ Nebezpečí nepřešlo – zboží nebylo jasně vyznačeno pro účel smlouvy (článek 67/2)
- ❑ Prodávající nese odpovědnost za poškození zboží

Otázka 5

Jak bys posoudil přechod nebezpečí v situaci, kdy ihned po bouři kapitán lodi informoval o možnosti poškození zboží společnosti Lapacho, Möbel GmbH. a Luxus, s.r.o., a česká společnost se pro jistotu rozhodla svoji část nákladu prodat slovenské společnosti Moderní interiér, s.r.o., aniž by ji informovala o tom, že loď právě prošla těžkou bouří?

Otázka 5

- ▣ Článek 68 – přechod nebezpečí na zboží, které je v době uzavření kupní smlouvy přepravováno
 - > přechod nebezpečí – uzavření smlouvy
 - > nebezpečí nepřechází – prodávající ví, že je zboží poškozeno